

Nikolaj Rytgaard og Thomas Vibjerg

- for artikelserien *Under Masterne*

Den vigtigste journalistik handler i sin essens om at måle afstanden mellem ord og virkelighed. Mellem det, som politikerne siger, og hvad det betyder for borgerne.

I 2017 gav regeringen grønt lys til at foretage den hidtil største investering i det danske elnet, et storstilet prestigeprojekt, som betyder, at der gennem Vestjylland skal etableres en 170 kilometer lang højspændingsforbindelse, som på lange, lange stræk skal hænge som luftledninger på 35 meter høje master.

Borgerne protesterede, men projektet fortsatte, for regeringen og embedsværket mente, at de gode argumenter stod i kø. Et efter et blev de imidlertid pillet fra hinanden, da Jyllands-Posten gik i gang med at undersøge sagen i den kulegravende artikelserie, *Under Masterne*.

Beslutningstagerne sagde, at de helst ville undgå masterne, og at de gerne havde gravet ledningerne ned i jorden, men at det desværre ikke var teknisk muligt. I virkeligheden stod der på de bagerste sider i en rapport, som regeringen selv havde bestilt, at det faktisk *var* teknisk muligt, hvis ellers politikerne gad bruge de penge, der skulle til. Den [fortiede konklusion](#) kom bare aldrig frem.

De forsøgte at dæmpe protesterne ved at sige, at ekspertrapporten var aldeles uvildig og uafhængig. I virkeligheden [afslørede](#) en aktindsigt, at embedsværket selv havde rettet i den.

De sagde, at projektet var grønt. I virkeligheden vil det få CO2-udledningen til at stige i en årrække, og Folketinget blev [misinformeret](#) om netop det.

De sagde, at det ville gavne samfundsøkonomien. I virkeligheden bliver [strømmen dyrere](#) for danskerne.

De sagde, at ledningerne ville sikre, at der er strøm i kontakterne. I virkeligheden er det [ikke et problem](#), og eksperter fastslog, at argumentet var uden mening og belæg.

De sagde, at andre højspændingsledninger skulle pilles ned som compensation, og at tusindvis af naboer dermed ville slippe for den dårlige udsigt. I virkeligheden var der [fiflet med tallene](#). Mange naboer boede så langt væk, at de slet ikke kunne se de pågældende luftledninger, der skulle nedlægges.

Ordene blev afsløret i mødet med virkeligheden, som Jyllands-Postens journalister afdækkede, da de startede Landroveren og kørte langs de 170 kilometer, hvor masterne og luftledningerne skulle stå. Her boede de mennesker, som skulle leve med den politiske beslutning truffet i København:

[Familien](#), der netop havde bygget deres drømmehus, da de fik et brev om, at de rundetårnshøje master var på vej mod dem. [Den sædvanligvis stovte landmand](#), som blev helt berørt ved tanken om at blive tvunget væk fra fødegården. [Ildsjælen](#), der havde brugt sit liv på at gøre det attraktivt at flytte på landet, men som så sine anstrengelser ødelagt af den nye forbindelse, som fik folk til at lægge flytteplaner. [Iværksætteren](#), der fik bremset et millionprojekt, som kunne skabe vækst og arbejdspladser i lokalområdet.

Sådan ser det ud, når ord møder virkeligheden, og når Christiansborg-journalistikken bevæger sig uden for den politiske boble for at undersøge konsekvenserne af det, politikerne beslutter. Det bør ske noget mere.

Den første historie udkom i november 2019. Den seneste artikel blev bragt i november 2020. Det viser en vedholdenhed, som er lige så vigtig som afdækningen mellem ord og virkelighed.

At politikerne – for at undgå en gentagelse af den vestjyske ballade – nu har besluttet, at mindre master skal fjernes der, hvor nye, store strømforbindelser i fremtiden skal sættes op, illustrerer kun, at historierne også har haft gennemslagskraft.

Derfor fortjener Nikolaj Rytgaard og Thomas Vibjerg at vinde årets Cavlingpris.

Simone Skyum, journalist JP
Christina Agger, ledende redaktør JP
Martin Johansen, indlandsredaktør JP
Jacob Nybroe, chefredaktør
Marchen Neel Gjertsen, politisk redaktør JP
Kaare Kronberg Jensen, journalist JP
Hanne Fall, journalist JP
Jacob Haislund, journalist JP
Jesper Kongstad, journalist JP
Matias Seidelin, journalist JP
Michael Hjøllund, journalist JP
Morten Pihl, journalist JP
Morten Vestergaard, journalist JP
Tea Krogh Sørensen, journalist JP